

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**TOPICAL ISSUES OF ECONOMICS,
FINANCE, ACCOUNTING, MANAGEMENT
AND LAW: THEORY AND PRACTICE**

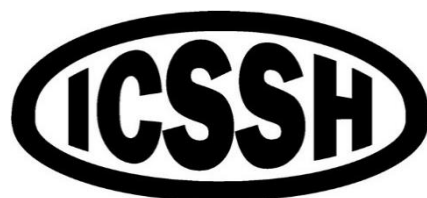
Book of abstracts

April 25, 2024

**Tampere,
Finland**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-
PRACTICAL CONFERENCE**

**TOPICAL ISSUES OF ECONOMICS,
FINANCE, ACCOUNTING, MANAGEMENT
AND LAW: THEORY AND PRACTICE**

Book of abstracts

**April 25, 2024
Tampere,
Finland**

UDC 37:082.2(06)

International scientific-practical conference “Topical issues of economics, finance, accounting, management and law: theory and practice”: conference proceedings (Tampere, Finland, April 25, 2024). Tampere, Finland: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. 47 pages.

The proceedings of the International scientific-practical conference “Topical issues of economics, finance, accounting, management and law: theory and practice” featured the materials of participants from:

Lviv Polytechnic National University

Lviv State University of Life Safety

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Ukrainian Academy of Engineering and Pedagogy

Vinnitsia National Agrarian University

© Authors of the abstracts, 2024

© Center for financial-economic research, 2024

© International Center of Social Sciences and Humanities, 2024

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

CONTENTS

SECTION 1. ECOLOGICAL ECONOMY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	4
<i>Hildi S.</i> PECULIARITIES OF FORMATION OF CIRCULAR RESOURCE BASE OF THE ENTERPRISE	4
SECTION 2. HISTORY AND THEORY OF STATE AND LAW, PHILOSOPHY	11
<i>Дешко П. П.</i> КРИТИКА "НОРМАНСЬКОЇ ТЕОРІЇ ПОХОДЖЕННЯ РУСИ"	11
SECTION 3. TOURISM AND HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS.....	15
<i>Корнійчук Є. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВОДНОГО ТУРИЗМУ ТА ПРОХОДЖЕННЯ МАРШРУТУ ПО ВОДІ	15
SECTION 4. ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES	21
<i>Мартин О. М., Гаврищук М. О.</i> УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИНАМИ З КЛІЄНТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СИСТЕМА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	21
<i>Шепеленко С. М.</i> НАУКОВО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ	26
SECTION 5. ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND STOCK EXCHANGE ACTIVITIES.....	31
<i>Нікітченко С. О.</i> ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ МІКРО І МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	31
SECTION 6. MARKETING	37
<i>Скочиляс Р. В.</i> ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИБІР ПОСТАЧАЛЬНИКІВ АУТСОРСИНГОВИХ ПОСЛУГ ВАНТАЖНИХ АВТОПЕРЕВЕЗЕНЬ У СЕКТОРІ В2В: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ І ПОКУПЦІВ	37
SECTION 7. CIVIL LAW AND PROCEDURE	43
<i>Пострибайло А. О.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ СВІДКІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	43

SECTION 1

**ECOLOGICAL ECONOMY AND
SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

Hildi S.

Private entrepreneur

**PECULIARITIES OF FORMATION OF CIRCULAR
RESOURCE BASE OF THE ENTERPRISE**

Facing the problems of environmental crisis in the modern world and the exhaustion of natural resources forces enterprises to seek new, more sustainable approaches to managing their resources. One such approach that is attracting more and more attention is the transition to a circular economy. Based on the principles of resource reuse, repair and recycling, the circular model is an effective tool for reducing a business' negative environmental impact and optimizing its operations.

“The circular economy is being actively implemented in developed countries over the last decade, thus reducing the old line economy, which has the disadvantages of depletion of natural resources and aggravation of environmental problems. Prerequisites for the transition from linear to

circular economy: inefficient use of resources, their reduction; low efficiency of production; increased emissions into the environment; increased attention to the formation of recycled waste". [1, 2].

Formation of circular resource base of the enterprise is a key element of its development in the modern economic environment. In the conditions of limited natural resources, climate change and growing environmental pressure, the transition to a circular economy becomes a necessity and an important factor of competitiveness.

A circular resource base opens new horizons for optimizing resource use and reducing costs. Closed-loop resource utilization reduces dependence on fluctuating natural resource prices, reduces operating costs and creates additional sources of income through internal recycling of waste and secondary materials.

The transition to the ideology of circular resource base formation also contributes to reducing the ecological harm of the enterprise and improving the environment. Minimizing the use of natural resources and optimizing waste management help reduce pressure on natural ecosystems and create a better environment for future generations. Implementing circular practices also helps to create new jobs,

improve working conditions and build sustainable relationships with suppliers and customers. This not only contributes to the social responsibility of the enterprise, but also strengthens its position in the market and ensures sustainable growth in the long term.

Financial resources play an important role in the process of formation of circular resource base of the enterprise. Investments in innovation projects, development of new technologies and improvement of production processes require significant financial investments. Effective use of financial resources allows enterprises to create an infrastructure for the implementation of circular practices and improve their competitiveness in the market. Innovation resources play a key role in stimulating the development of the circular economy. The introduction of new ideas, technologies and production methods allows enterprises to improve their business processes and optimize the use of resources. Innovation contributes to the creation of new products and services with a lower environmental impact, and ensures the growth of efficiency and competitiveness of the enterprise in the long term.

Human resources play a direct role in shaping the circular resource base of an enterprise. Employees' skills and

knowledge determine their ability to think innovatively, manage resources and implement circular practices.

Investing in staff training and development, creating a stimulating environment for initiative and creativity contributes to the formation of a team ready for change and striving for sustainable development. S. Arefiev considers an investment resources through the capital structure: "the management of investment resources in an enterprise significantly affects its capital structure and the efficiency of utilization of these resources. These investment resources can be classified into exogenous and endogenous types depending on their source of approval. When looking for investment resources, companies usually start with endogenous sources. These sources are generated through initial contributions from company founders, profit accumulation, depreciation, amortization, sale of company assets, labor savings, payments from insurance companies, and other potential endogenous channels. These initial steps are often the foundation for subsequent financial strategies and serve as key components in shaping the financial landscape of a company. By understanding the dynamics of endogenous investment resources and their role in the capital

structure, companies can build a solid foundation for sustainable growth and resource utilization” [3].

For a clearer perception, the features of the formation of circular resource base of the enterprise are systematized in Table 1.

Table 1. Peculiarities of formation of circular resource base of the enterprise

Features	Description
Innovation Approach	Adopting new technologies and methods in production processes to maximize resource reuse.
Cooperation with suppliers	Partner with suppliers to ensure the flow of secondary resources.
Economic benefit	Cost-benefit analysis of switching to a circular model to optimize costs and increase profits.
Product life cycle management	Develop a strategy that encompasses the entire life cycle of a product, from design to disposal.
Staff involvement	Train employees in new ways of working and raise awareness of the circular economy.
Social responsibility	Considering the environmental and social impacts of business when making resource utilization decisions.
Technology support	Using specialized software to manage circular processes and data.

Source: Formed by the author

In conclusion, the formation of a circular resource base of the enterprise requires not only a rethinking of approaches to resource management, but also the introduction of innovative

methods that promote the efficient use and recovery of resources. Circular economy implies the creation of a closed cycle where waste becomes new resources. For an enterprise, this means not only reducing the cost of natural resources, but also the possibility of creating additional value from production waste. The key elements of such a strategy are the appeal to recycling and reuse of materials, as well as the development of a feedback system with suppliers and consumers to optimize the use of resources at all stages of the product life cycle. The circular resource base approach requires systems thinking and the integration of innovative approaches into all aspects of a company's operations, from production to waste management. However, successful implementation of such a strategy can lead to significant economic benefits, reduced environmental footprint and strengthened competitiveness in the market.

References

1. Ellen MacArthur Foundation. Circular economy and the Covid19 recovery(2020).URL:<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/The-circular-economy-a-transformative-Covid19-recovery-strategy.pdf>.

2. Varfolomieiev M. O. (2020). Tsyrkuliarna ekonomika yak nevidiemnyi shliakh ukrainskoho maibutnoho v aspekti hlobalizatsii [The circular economy as an integral part of Ukraine's future in the aspect of globalization]. Efektyvna ekonomika, 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/202.pdf. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.200.

3. S Arefiev, A Pohrebniak, O Arefieva, K Boiarynova, V Davydenko (2021) Management of Attracting Investment Resources of Enterprises to Ensure Their Economic Security in Circular Economy. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL. 21 No. 10, October 2021

SECTION 2 **HISTORY AND THEORY OF STATE
AND LAW, PHILOSOPHY**

Дешко П. П.

магістр з історії та права,
незалежний дослідник

**КРИТИКА "НОРМАНСЬКОЇ ТЕОРІЇ
ПОХОДЖЕННЯ РУСІ"**

В наш час тематика походження руської державності є надзвичайно актуальною через боротьбу українського народу за свою державність та "право" на існування. Однак в цьому полі і до сьогодні присутні хибні імперські наративи, які поширює Російська Федерація, ці аспекти потребують серйозного аналізу та вирішення. Проблема "Походження Русі" давно хвилювала розуми таких визначних вчених як: Г. Баєра, М. Грушевського, Д. Іловайського, О. Пріцака, М. Брайчевського, С. Шелухіна.

Історики, які дотримуються норманських поглядів, стверджують, що Рюрик прийшов на ільменські землі та сприяв в становленні державності, що поширилася згодом на Наддніпрянщину, хоча державність на наших

просторах існувала і до Рюрика, а термін "Русь" також був вживаний до 862 року.

Неактуальність "Норманської теорії походження Русі" полягає у тому, що держава "Русь" згадується задовго до 862 року. До прикладу, можемо згадати "Бертинські аннали" 839 р. [5, с. 64], "Житті Григорія Амастридського та Стефана Суразького [1], "Баварський Географ", "Getica" Йордана [2], повідомлення Псевдо-Захарія [3] та інші.

Це досить вагомі джерела, хоча деякі з них дискусійні, йдеться про повідомлення Псевдо-Захарія і Йордана та "Житіє Стефана Суразького", але в той же час Йордан чітко виокремлює роксолан і россомонів та Псевдо-Захарій, який сирійського походження і доволі добре знав грецьку та не міг термін сплутати з біблійними чи грецькими неточностями. А в "Житті" Стефана, якщо напад Русів міг бути не точним, то в іншому "Житті Григорія Амастридського" вчені це підтверджують.

Втім, на наш погляд, це ніщо у порівнянні зі згадкою кельтського племені "Рутен", які, можливо, поширили та сформували назву "Русь" в Наддніпрянщині. До прикладу, в 477 році згадується король "Рутенів" Одоакр" [4, с. 22], але що найголовніше записаний він на монументні, як "REX RHUTENORUM" (король рутенів) в катакомбах м. Ювавум (суч. Зальцбург). Однак ще в I ст. до н. е.

згадуються кельтські племена рутен в Юлія Цезаря, Пліня Старшого, Марка Лукана, Григорія Турського.

Проте слід звернути увагу на ще одну дефініцію, а саме на чому тримається "Норманська концепція походження Русі". Напрочуд поширена точка зору, нібито фіни називали шведів "Ruotsi". Справа в тому, що русини називали торговців, які торгували з греками, – "гречниками", відповідно інших торговців, які торгували з Русю прозвали "Ruotsi" фіни, тому що поверталися з Русі [4, с. 53]. Тобто від "Ruotsi" не сформувалося слово "Русь", а навпаки.

У своїх працях такі вчені, як М. Брайчевський, О. Прицак, О. Палій є досить скептичними до Норманської теорії, хоча й не заперечують вплив варягів. Інші науковці: Я. Грицак, С. Плохій, Д. Гордієнко не відкидають норманську концепцію, проте, навпаки, прихильні до неї. Хоча серйозного підґрунтя вони не наводять, а тільки говорять про вірогідність фінського "Ruotsi" в цій кон'юнктурі.

Отже, з вищезазначених джерел, можемо підсумувати, що "Руська Держава" існувала в Наддніпрянщині до 862 року, а Норманська концепція про заснування Русі племенами зі Скандинавії не несе доцільного наукового

підґрунтя, хоч ми визнаємо роль норманських завойовників у державотворчих процесах Русі.

Список літератури

1. Васильевский В. Г. Русско-византийские исследования. Жития св. Георгия Амастридского и Стефана Сурожского. Санкт-Петербург: Типография императорской академіи наукъ, 1915. Т. 3. 424 с.

2. Котляр М. Ф. Йордан та його твір "Getica". *Енциклопедія історії України*. Київ: Наукова думка, 2005. Т. 3. 655 с.

3. Рыбаков Б. А. Проблема Происхождения Руси. *Очерки истории СССР Кризис рабовладельческой системы и зарождение феодализма на территории СССР III-IX вв.* Москва, Академия наук СССР. 1958. Т. 2. С. 740-771.

4. Шелухін С. П. Звідкіля походить Русь. Теорія кельтського походження Київської Русі з Франції. Прага: A Fišer, Strašnice, 1929. 134 с.

5. Щодра О. М. Початки формування Русі: хронологічна і географічна локалізація процесу у дискусіях сучасних істориків. *Регіональна історія України*. 2018. Вип. 12. С. 57-80.

SECTION 3

**TOURISM AND HOTEL AND
RESTAURANT BUSINESS**

Корнійчук Є. Ю.

бакалавр спеціальності "Туризм"

Вінницький національний

аграрний університет

Науковий керівник:

Головня О. М.

д.е.н., доцент кафедри бізнесу та

сфери обслуговування

Вінницький національний

аграрний університет

**ОСОБЛИВОСТІ ВОДНОГО ТУРИЗМУ ТА
ПРОХОДЖЕННЯ МАРШРУТУ ПО ВОДІ**

Водний туризм та проходження маршруту по воді дає можливість одночасно випробувати свою витривалість, перевірити спритність та кмітливість в екстремальних ситуаціях, насолодитися красивими пейзажами та отримати дозу спортивно-змагального адреналіну [1]. Водний туризм представлений також таким різновидом,

як спортивний сплав по річках і спортивне водне проходження по морях і озерах. Мета спортивного сплаву – проходження певного водного маршруту.

Не варто плутати водний туризм та відпочинок на воді. Якщо мета першого полягає у досягненні певного результату та подоланні тих чи інших перешкод, то другий передбачає виключно рекреаційний формат (сюди відносяться річкові та морські прогулянки на круїзних лайнерах, теплоходах тощо).

Водні походи відрізняються за видом водоймища, яким прокладено маршрут (річка, озеро, водосховище, море), тривалістю (від одного дня до декількох тижнів), категорією складності маршруту (докладніше про це далі) і типом суден. Останні включають каркасні, каркасно-надувні та надувні конструкції. Зокрема, сюди належать вітрильники, яхти. Та якщо йдеться про водні походи річками та озерами, найбільш популярними плавзасобами є:

Рафт – багатомісний надувний човен, керований веслами, найпопулярніший у світі плавзасіб для організованих сплавів. Особливість рафта – ізольовані одна від одної секції балона, що збільшує стійкість та безпеку судна.

Байдарка та каяк – схожі за своєю конструкцією (вузькі та довгі) та функціональністю судна. Бувають надувні, дерев'яні, пластикові, розбірні, компактні (для змагань та одноденних походів) та місткі (для тривалих походів). Сплаву на байдарках і каяках варто віддати перевагу на мілководді, де інші більш габаритні судна можуть загрузнути. Крім того, цей вид плавзасобу найкраще підходить новачкам для здобуття перших навичок плавання.

Катамаран – швидкохідне судно, що складається з двох корпусів і палуби, що з'єднує їх. Підходить для проходження мілководдя та перевезення вантажу. Популярний переважно серед водників із країн Європи, у світі його використовують рідко.

Придатні для сплавів річки України діляться на три групи:

1) Рівнинні. Сюди відносяться маршрути не категоризовані та I категорії складності: Дніпро, Стир, Десна, Сейм, Ворскла, Орель, Самара та ін..

2) Річки височин. У цю групу входять Горинь, Случ, Тетерів, Уж, Рось, річки басейну Південного Бугу, Збруч, Смотрич, Жванець та ін. (II-III к.с.).

3) Гірські. Сюди відноситься багато річок Карпатського регіону: Черемош, Чорний Черемош, Білий Черемош, Тиса, Чорна Тиса, Біла Тиса, Прут, Стрий, Бистрець та ін. (II-III к.с.). Відрізняються потужною прямовисною течією, значними порогами та затяжними шиверами.

На Вінниччині проходить Кубок України з водного туризму. У 2023 році участь у ньому взяли 68 спортсменів із п'яти регіонів. Змагання тривали з шостого по десяте жовтня у селі Сокілець Вінницького району [2].

Кубок України з водного туризму має більш як десятирічну історію. Свій початок бере з обласних змагань, які започаткував ВТСС "Меркурій". Окрім них, проводили фестивалі та категорійні походи з водного туризму. Згодом до проведення Кубку приєдналася Вінницька обласна федерація спортивного туризму.

Щороку учасники з різних куточків України змагаються та перевіряють власний рівень спортивної майстерності на таких дистанціях, як слалом, спринт та ралі. Змагаються у двох класах суден: катамаран чотиримісний (С-4) та катамаран двомісний (С-2).

Дистанція "Слалом" – це перевірка спортсменів на технічну вправність, за допомогою якої екіпаж повинен

вправно оминати перешкоди, працювати на бурхливій течії та проходити ворота (штучні елементи дистанції, які допомагають оцінити вправність екіпажу). Перемагає той екіпаж, який подолав дистанцію найшвидше і взяв при цьому максимальну кількість воріт. За торкання воріт учасником або ж не проходження їх хоча б одним учасником чи всім екіпажем – штраф. Його переводять у часову шкалу і додають до часу проходження дистанції.

На дистанції "Спринт" спортсмени демонструють, окрім технічної майстерності, свою швидкісну витривалість. Дистанція "Спринту" – орієнтовно 400 метрів, яка має швидку течію, природні перешкоди-пороги та займає відносно рівне русло річки. Перемагає той екіпаж, який найшвидше подолав дистанцію.

Дистанція "Ралі" – завершальна. На ній учасники демонструють рівень володіння судном не тільки на бурхливій течії з природними перешкодами, а й на відстані. Протяжність такої дистанції – від 10 км.

Загальне місце змагань екіпажам нараховується за сумою відносних результатів на кожній дистанції.

У 2020 році у змаганнях "Кубок України зі спортивного туризму – водний туризм" взяли участь п'ять регіонів (спричинено це більше військовими діям, оскільки деякі

представники у лавах ЗСУ, деякі – працівники ДСНС): Вінницької, Київської (м. Бориспіль), Хмельницької, Кіровоградської областей і місто Київ. З них 19 екіпажів: 11 у класі суден С-4, 8 – у класі суден С-2.

Список літератури

1. Водні походи: топ-маршрути України та світу. URL: <https://shambala.com.ua/vodnye-pokhody-topovye-marshruty-ukrainy-i-mira/>

2. Змагалися та перевіряли спортивну майстерність: на Вінниччині пройшов Кубок України з водного туризму. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/292066-zmagalisa-ta-perevirali-sportivnu-majsternist-na-vinniccini-projsov-kubok-ukraini-z-vodnogo-turizmu/>

SECTION 4 **ECONOMICS AND MANAGEMENT**
OF ENTERPRISES

УДК 658.513

Мартин О. М.

к. е. н., доцент,

доцент кафедри права та менеджменту
у сфері цивільного захисту,

Гаврищук М. О.

здобувач вищої освіти
спеціальності "Менеджмент"

Львівський державний університет

безпеки життєдіяльності

УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИНАМИ З КЛІЄНТАМИ
ПІДПРИЄМСТВА ЯК СИСТЕМА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Сучасне складне ринкове середовище формує нове умови конкуренції, тому роль взаємовідносин з клієнтами в сучасному бізнесі вкрай важлива. Клієнтоорієнтований підхід до ведення бізнесу є стратегічним завданням і передумовою високої конкурентоспроможності, оскільки взаємовідносини з

клієнтами впливають практично на всі аспекти діяльності підприємства та відіграють ключову роль у досягненні успіху та стійкості на ринку.

Клієнтоорієнтований підхід є "основою для управління взаємовідносин з клієнтами, яке, в свою чергу, базується на управлінні процесами залучення, обслуговування та продажів, підтримки споживачів, аналізу клієнтських даних. База даних клієнтів служить основою для прийняття управлінських рішень керівництвом компанії, що підтримує клієнтоорієнтованість в бізнесі" [3, с. 235]. Управління взаємовідносин з клієнтами є цілісною і динамічною системою (рис. 1), яка реалізується за допомогою автоматизованої системи управління відносин з клієнтами – CRM-системи, метою якої є поліпшення взаємовідносин з існуючими клієнтами і залучення нових клієнтів.

Система управління взаємовідносинами з клієнтами – "це комплекс взаємопов'язаних елементів діяльності підприємства в межах його клієнтоорієнтованої стратегії, інтегрованих в єдине інформаційне середовище, які слугують для автоматизації, оптимізації та підвищення ефективності бізнес-процесів взаємодії з клієнтами та

спрямовані на формування клієнтського капіталу підприємства" [1, с. 94].

Рис. 1. Система управління взаємовідносинами з клієнтами

Розроблено на основі: [1; 2]

Ця система управління базується на конкретних принципах: ідентифікація, тобто конкретизація вимог кожного клієнта; інтерактивність (пропонування споживачам в автоматичному режимі допомоги в підборі

товарів і послуг); диференціація (індивідуальний підхід до споживача); персоналізація, тобто адаптація продукту до потреб окремих споживачів; відстеження (фіксація всіх операцій кожного споживача); [2, с. 90].

Синергізм та системний характер дії різноманітних чинників внутрішнього і зовнішнього середовища, що впливають на управління взаємовідносинами з клієнтами, обумовлюють об'єктивну потребу у менеджерів постійно удосконалювати обслуговування клієнтів, комунікацію та обмін інформацією, розробляти нові товари і послуги. Сучасні технології та використання даних дозволяють підприємствам персоналізувати свої послуги, щоб відповідати індивідуальним потребам кожного клієнта.

На наш погляд, основними напрямками забезпечення клієнтоорієнтованого управління підприємствами є: постійне дослідження сучасних ринкових тенденцій і врахування їх у підприємницькій діяльності; забезпечення ефективної політики управління персоналом підприємства, орієнтованої на споживача; постійне удосконалення товарів і послуг фірми; обґрунтована цінова політика підприємства з урахуванням вимог і потреб споживача; створення ефективної системи взаємодії між споживачами і

підприємством, використання системи зворотного зв'язку; розвиток програм лояльності; забезпечення високого рівня ділової репутації підприємства.

Отже, системний підхід до управління взаємовідносинами з клієнтами є ефективним методом підвищення конкурентоспроможності підприємства, забезпечення його стійкої конкурентної позиції на ринку на основі повноцінного задоволення потреб споживачів.

Список літератури

1. В'ялець О.В. Система управління взаємовідносинами з клієнтами: теоретичний аспект. Наукові праці Національного університету харчових технологій. 2019. Т. 25, № 3. С. 90-95.

2. Мозгова Г.В., Морозов А.О., Фомін О.Д. Використання CRM-систем на українському ринку: особливості та перспективи. Проблеми системного підходу в економіці. 2017. Вип. 2. С. 89-94.

3. Сапільнікова О.О., Кизенко О.О., Гребешкова О.М. Оцінка ефективності системи управління взаємовідносинами з клієнтами на підприємстві. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. 2019. Вип. 14. С. 233-238.

УДК 658.014

Шепеленко С. М.

докторант кафедри економіки та менеджменту,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків, Україна

НАУКОВО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

В умовах постійних змін бізнес-середовище стає все більш складним та непередбачуваним, формування ефективної системи управління підприємством стає критично важливим завданням. Науково-філософський підхід до цього процесу надає можливість глибше розуміти сутність управління та забезпечити його ефективність у довгостроковій перспективі. Розглянемо основні принципи цього підходу та його вплив на формування системи управління підприємствами.

Основні принципи філософського підходу, які можна застосовувати при формуванні системи управління підприємствами, включають принцип системного підходу та принцип холістичності.

Перший принцип дозволяє розглядати підприємство як інтегровану систему, де кожен елемент взаємодіє з іншими, сприяючи розробці комплексного підходу до управління.

Другий принцип відображає ідею про те, що підприємство має бути розглянуте в контексті його внутрішнього та зовнішнього середовища, враховуючи економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори.

Основні принципи філософського підходу, які можна застосовувати при формуванні системи управління підприємствами. Перш за все, це принцип системного підходу, який дозволяє розглядати підприємство як інтегровану систему, в якій кожен елемент взаємодіє з іншими. Цей принцип спонукає до розуміння взаємозв'язків між всіма аспектами діяльності підприємства та розробки комплексного підходу до управління.

Другий принцип – це принцип холістичності, який відображає ідею про те, що підприємство має бути розглянуте в контексті його внутрішнього та зовнішнього середовища. Цей підхід дозволяє враховувати всі аспекти, які впливають на діяльність

підприємства, включаючи економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори.

Наукові методи та дослідження грають ключову роль у формуванні системи управління підприємствами. Вони сприяють оптимізації управлінських процесів шляхом забезпечення обґрунтованих рішень на основі аналізу даних та наукових досліджень. Наприклад, застосування методів оптимізації, таких як лінійне програмування чи математичне моделювання, дозволяє знаходити оптимальні рішення з урахуванням обмежень та цілей підприємства. [1-5]

Однак, крім наукових методів, важливо також враховувати аспекти культури підприємства та його цінностей. Культура підприємства визначається набором спільних цінностей, переконань і норм, які впливають на поведінку співробітників та організаційну динаміку. При формуванні системи управління важливо враховувати ці аспекти, оскільки вони можуть впливати на ефективність впровадження нових методів та стратегій управління.

Нарешті, науково-філософський підхід допомагає вирішувати етичні питання та питання соціальної відповідальності у контексті управління підприємством. Це важливо, оскільки етика та соціальна відповідальність стають все більш важливими аспектами управління в

сучасному світі. Філософський підхід дозволяє враховувати ці аспекти при прийнятті управлінських рішень та розробці стратегій, сприяючи створенню стійкої та етичної бізнес-практики.

Toyota Production System (TPS) – це втілення майстерності та інновацій, виткане з проникливості та візії. В основі цієї системи лежить не просто стратегія, а справжнє філософське бачення, що втілює найвищі стандарти ефективності та якості. Розроблене Toyota, TPS, переповнене системним підходом, який перетворює кожен аспект виробництва в витончену гармонію, а холістичне розуміння діяльності підприємства надає йому неабиякої міцності в обличчі будь-яких викликів.

Завдяки TPS, Toyota виступає в ролі піонера у сфері управління, втілюючи принцип постійного вдосконалення та вічного пошуку інновацій. Ця система відображає глибину досліджень і стратегічної мудрості, що привела компанію до вершин світового бізнесу.

Отже, науково-філософський підхід до управління підприємствами є ключовим для забезпечення їхньої ефективності в сучасному бізнес-середовищі. Системний підхід і холістичне розуміння діяльності підприємства дозволяють розглядати його як інтегровану систему, що сприяє комплексному управлінню. Крім того,

використання наукових методів і досліджень допомагає оптимізувати управлінські процеси. Такі підходи успішно втілюються, наприклад, в Toyota Production System (TPS), що дозволяє досягати високих результатів у бізнесі завдяки системному і холистичному баченню та постійному пошуку інновацій.

Список літератури

1. Жалінська, І. В. (2022). Основні напрями досліджень теоретико-методологічних засад маркетингу. *Економіка, управління та адміністрування*, (4(102)), 18–27. [https://doi.org/10.26642/ema-2022-4\(102\)-18-27](https://doi.org/10.26642/ema-2022-4(102)-18-27)

2. Сучасна філософія: основні розділи, поняття, проблеми, ідеї: навч. посіб. / за ред. О.В. Кулешова. – Черкаси : ФОП Є.І. Гордієнко, 2017. – 154 с.

3. Чобіток В. І. Інтелектуалізація управління холистичним розвитком підприємств: категоріальний силогізм. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 463–472.

4. Liker J. K. The Toyota way: 14 management principles from the world's greatest manufacturer. New York : McGraw-Hill, 2004. 330 с.

5. Ōno T. Toyota production system: beyond large-scale production. Cambridge, Mass : Productivity Press, 1988. 143 с.

SECTION 5 **ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND
STOCK EXCHANGE ACTIVITIES**

УДК 658.3:364

Нікітченко С. О.

к.е.н., доцент

доцент кафедри організації підприємництва
торгівлі та біржової діяльності
(НУБіП України), м. Київ, Україна

**ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО
ЗАХИСТУ МІКРО І МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ**

Питання соціального захисту завжди відіграло і продовжує відігравати значну роль у функціонуванні суспільства. В різних країнах на різних етапах розвитку використовувались певні методи соціального забезпечення, які з часом удосконалювалися і стали тим фундаментом, на основі якого був створений страховий ринок та інші недержавні інституції спрямовані на вирішення проблем соціального захисту.

Категорію "Соціальний захист" можна охарактеризувати як систему заходів, спрямованих на забезпечення громадян певними соціальними

гарантіями та підтримкою в різних життєвих ситуаціях. Як правило, мова йде про медичне страхування, пенсійні виплати, допомогу малозабезпеченим чи інвалідам, підтримку багатодітних сімей, безробітним тощо.

Україна також має свою систему соціального захисту, яка включає в себе пенсійну систему, медичне страхування, допомогу малозабезпеченим та інвалідам, соціальні виплати для деяких категорій громадян тощо. Ці програми та виплати покликані забезпечити певний рівень благополуччя та соціальної підтримки для всіх громадян країни.

Про те, відкрита військова агресія російської федерації значно загострила проблеми соціального захисту в Україні. Причиною цього є значний відтік працездатного населення закордон та значні втрати громадян працездатного віку на полі бою або отримання ними ушкоджень, які унеможливають у подальшому залучення їх до робочих процесів [1].

Варто зазначити, що, до війни "... показник витрат на соціальний захист у складі ВВП країни, то в Україні цей показник один з найнижчих, а в деяких випадках менший майже у 4 рази. Хоча ставки нарахування платежів є порівняно з іншими країнами достатньо високі" [2]. Ситуація ускладнюється тим, що значна частина

громадян, що залишили Україну не планують повертатися. Відтак зросла і буде продовжувати зростати частка пенсіонерів та непрацездатних осіб, що значно посилюватиме тиск на пенсійний фонд України та інші інституції, які відповідають за соціальний захист населення.

Розглядаючи питання соціального захисту, важливо зазначити досвід провідних країн світу у вирішенні даного питання. І особливу увагу варто приділити місцю та ролі мікро і малого бізнесу. Адже у країнах Європи та США малий бізнес грає значну роль у економіці, сприяючи створенню нових робочих місць, інноваціям та економічному зростанню. Так, у країнах Європейського Союзу малий бізнес зазвичай становить значну частку в економіці і зазвичай є основним джерелом робочих місць та економічного зростання. А згідно з даними Управління малим бізнесом США, малі підприємства становлять понад 99% всіх підприємств у країні і створюють більше половини всіх робочих місць. При цьому малий бізнес самостійно вирішує питання соціального захисту шляхом послуговування доступними фінансовими інструментами. Значною мірою цьому сприяє функціонування трьох рівневої пенсійної системи.

В Україні, наразі, трьох рівнева пенсійна система не діє у повній мірі. Історично залишилась солідарна пенсійна система, яка залишилася у спадок з радянських часів і, з 2002 року, діє система недержавних пенсійних фондів та страхових пенсійних програм. На цьому важливо акцентувати увагу, оскільки саме мікро і малий бізнес повинен бути користувачами даного типу програм, адже вони підпадають під категорію "само зайнятих" і повинні самостійно дбати про свій соціальний захист.

Проте, згідно проведених попередньо досліджень, лише 6% громадян України користуються послугами добровільного медичного страхування. Для прикладу у Канаді даний відсоток становить 66,7% [4]. І це, в тому числі, є причиною того, що тривалість життя в Україні в середньому менша на 8-15 років ніж у розвинених країнах світу.

Варто зазначити, що мале підприємництво в Україні пройшло перевірку часом. Ні воєнний конфлікт на Сході країни, ні карантинні обмеження через розповсюдження пандемії COVID-19, ні війна, розв'язана росією – країною агресором не зламали національний дух підприємців, їх бажання боротися та працювати в рідній країні. В ці складні часи українське підприємництво показало високу мобільність, здатність швидко адаптуватися та

працювати в умовах найвищого рівня ризику та невизначеності, тим самим виправдало право на своє існування. У до воєнний період, у структурі вітчизняного підприємництва за розмірами частка малих підприємств становила 95,2%, середніх – 4,7% і великих – 0,1%. [3].

Проте, загальна низька фінансова грамотність і нечіткі сигнали держави у сфері соціального забезпечення, створюють небезпечну ситуацію, коли власники малого бізнесу і їх працівники можуть отримати не очікувано низький соціальний захист у момент виходу на пенсію або втрати працездатності.

Стратегічним вирішенням питання соціального захисту мікро і малого підприємництва в Україні має стати закріплення на законодавчому рівні статусу обов'язкового медичного страхування, подальша популяризація недержавних пенсійних програм, програм страхування життя, а також пенсійного страхування. Адже дані програми є важливими фінансовими інструментами, які сприяють формуванню резервного капіталу на пенсійний період та знижують рівень фінансових витрат у разі настання страхових випадків пов'язаних з втратою працездатності клієнта. Зазначені програми громадяни України можуть придбати або на

пряму у надавача послуг або через банки або скористатися послугами фінансових консультантів.

Список літератури

1. Скільки українців виїхали за кордон від початку повномасштабної війни: дані 2023 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20231218-skilky-ukrayincziv-vuyihalo-za-kordon-z-pochatku-povnomasshtabnoyi-vijny-dani-2023/>

2. Бондар, М. (2021). Соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні. Економіка та суспільство, (34). [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-10>

3. Васюта, В. (2023) Стан розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/01/2022-312-61-22.pdf>

4. Кириченко А. В. Особливості фінансування охорони здоров'я в Україні та Канаді. Innovation and Entrepreneurship: Collection of scientific articles. Ajax Publishing. (Montreal, 21 January 2020). Montreal, Canada, 2020. P. 59-62.

SECTION 6

MARKETING

УДК 656

Скочиляс Р. В.

аспірант кафедри маркетингу і логістики
Національний університет "Львівська політехніка"

**ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИБІР
ПОСТАЧАЛЬНИКІВ АУТСОРСИНГОВИХ ПОСЛУГ
ВАНТАЖНИХ АВТОПЕРЕВЕЗЕНЬ У СЕКТОРІ В2В:
ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ І ПОКУПЦІВ**

В умовах сучасного ринку все більше підприємств та організацій звертаються до аутсорсингу, щоб оптимізувати свою діяльність та знизити витрати. Сектор вантажних автоперевезень у секторі В2В є одним із найактивніших ринків аутсорсингових послуг.

Одним з найбільш важливих факторів, що впливають на вибір постачальників аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень, є їхня якість та надійність. Покупці очікують, що постачальники будуть виконувати свої зобов'язання вчасно та з дотриманням високих стандартів якості. Для постачальників це означає

необхідність мати надійний автопарк, досвідчених водіїв та систему контролю якості.

Першим фактором, що впливає на якість та надійність послуг, є наявність надійного автопарку. Постачальники аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень повинні мати достатню кількість транспортних засобів, які перебувають у хорошому технічному стані. Це дозволяє уникнути збоїв та затримок у доставці вантажів.

Другим фактором є досвід водіїв. Кваліфіковані водії з великим досвідом роботи здатні ефективно керувати транспортним засобом, справлятися з різними дорожніми умовами та забезпечувати безпеку вантажів. Компанії, які мають досвідчених та надійних водіїв, можуть запропонувати більш високий рівень якості послуг.

Третій чинник – система контролю якості. Постачальники аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень повинні мати встановлені процедури та механізми контролю якості. Це включає перевірку технічного стану транспортних засобів, відстеження маршрутів доставки і ведення документації. Система контролю якості допомагає запобігти помилкам і

недолікам у процесі надання послуг і підвищує довіру покупців.

При виборі постачальників аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень у секторі B2B, одним із ключових критеріїв є ціна та економічна ефективність. В умовах сучасного ринку, де конкуренція стає дедалі жорсткішою, компанії прагнуть мінімізувати свої витрати та підвищити свою прибутковість. Тому, при виборі постачальника послуг вантажоперевезень, важливо враховувати не тільки вартість послуг, що надаються, але і їх економічну ефективність. Це означає, що постачальник повинен пропонувати оптимальні рішення для зниження витрат і підвищення ефективності процесів перевезення вантажів.

Для багатьох покупців важливо, щоб постачальники аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень мали широке географічне покриття та добре розвинену логістичну мережу. Це забезпечує можливість доставки вантажів у різні регіони, покращує гнучкість та ефективність логістичних операцій.

Також важливо, щоб постачальник мав власні транспортні засоби та співпрацював з надійними партнерами, щоб забезпечити гнучкість та можливість доставки вантажів у будь-який час.

Вибираючи постачальника аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень, необхідно також звертати увагу на його досвід та репутацію. Найкращі постачальники мають тривалу та успішну історію роботи в даній галузі та можуть надати рекомендації від своїх клієнтів.

Репутація постачальника аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень є своєрідною візитною карткою компанії. Вона відображає її професіоналізм, надійність та якість послуг. Тому при виборі постачальника необхідно звертати увагу на його репутацію, яка може бути оцінена за відгуками інших клієнтів.

Відгуки про постачальника аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень можна отримати з різних джерел. Це можуть бути як офіційні відгуки на сайті компанії, так і відгуки у соціальних мережах, форумах та спеціалізованих платформах. Важливо враховувати, що відгуки можуть бути як позитивними, так і негативними, тому необхідно аналізувати їх об'єктивно та з урахуванням контексту.

Позитивні відгуки про постачальника вантажних автоперевезень свідчать про його високу якість обслуговування, своєчасну доставку вантажів та

професійний підхід до роботи. Такі відгуки можуть стати важливим фактором під час ухвалення рішення про співпрацю з компанією.

Однак, не варто повністю покладатися лише на позитивні відгуки. Важливо також враховувати негативні відгуки, які можуть вказувати на проблеми в роботі компанії. У цьому випадку необхідно звернути увагу на те, як компанія реагує на негативні відгуки та які заходи вживає для покращення якості своїх послуг.

Сучасні технології грають важливу роль у секторі вантажних автоперевезень. Постачальники аутсорсингових послуг повинні мати доступ до передових технологій та систем управління, які дозволять їм оптимізувати свої процеси, підвищувати ефективність та пропонувати якісніші послуги.

По-перше, технології дозволяють проводити більш точний аналіз ринку та оцінювати якість послуг постачальників. За допомогою спеціальних програм та сервісів можна отримати інформацію про репутацію компаній, їх досвід та кваліфікацію, а також оцінити їхні технічні можливості та рівень обслуговування.

По-друге, технології дозволяють автоматизувати процес вибору постачальників та спростити взаємодію з ними. За допомогою онлайн-платформ та систем

управління можна швидко та зручно порівнювати пропозиції різних постачальників, вибрати того, що найбільше підходить та укласти договори.

Крім того, технології дозволяють відстежувати та контролювати виконання послуг постачальниками. За допомогою спеціальних додатків та програм можна отримувати інформацію про місцезнаходження та стан вантажу, а також про час доставки. Це дозволяє своєчасно реагувати на можливі затримки та проблеми та забезпечувати більш ефективну взаємодію з постачальниками.

Отже, вибір постачальників аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень у секторі B2B залежить від кількох факторів, таких як якість та надійність, ціна та економічна ефективність, географічне покриття та логістична мережа, технологічні можливості та репутація. Постачальники, які зможуть задовольнити ці вимоги, матимуть перспективи на ринку аутсорсингових послуг вантажних автоперевезень у секторі B2B, а покупці зможуть отримати надійні та якісні послуги, що сприятимуть оптимізації їхніх бізнес-процесів.

SECTION 7 CIVIL LAW AND PROCEDURE

УДК 347

Пострибайло А. О.

здобувачка першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти,

Київський національний університет

імені Тараса Шевченка

**ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ СВІДКІВ
У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

Відповідно до статті 76 Цивільного процесуального кодексу України одним із засобів доказування є показання свідків. Відповідно до статті 69 Кодексу свідком може бути кожна особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи. Деякі науковці вказували на недосконалість формування даного положення, зокрема, О. О. Грабовська вказує, що це поняття можна сприймати таким чином, що до нього увійдуть показання свідка про обставини, які відомі йому з інших джерел, а сам він безпосереднім свідком подій не був [2, с. 334]. Проте у статті 90 Кодексу передбачається,

що не є доказом показання свідка, який не може назвати джерела своєї обізнаності щодо певної обставини. Якщо показання свідка ґрунтуються на повідомленнях інших осіб, то ці особи повинні бути також допитані.

Таким чином, свідок відноситься до інших учасників цивільного процесу, оскільки у нього відсутня процесуальна та матеріальна заінтересованість у результаті розгляду справи.

Н. А. Новікова вказує на певні характеристики свідка, а саме : 1) свідком може бути тільки фізична особа; 2) свідок може мати такий фізичний та психічний розвиток, що дає йому можливість правильно сприймати обставини та/або висловлюватись про них; 3) свідок повинен володіти інформацією необхідною для вирішення справи; 4) свідок не повинен мати юридичної заінтересованості у результатах розгляду справи; 5) свідок сприймає обставини справи безпосередньо або опосередковано; 6) сприйняття обставин справи свідком не пов'язано з її розглядом; 7) залучення особи в якості свідка у цивільну справу відбувається на підставі ухвали суду [3, с. 42].

Правом ініціювання залучення свідків у цивільний процес закон наділяє виключно учасників справи,

відповідно до статті 91 Цивільного процесуального кодексу України виклик свідка здійснюється за заявою учасника справи. Таким чином, з цього випливає, що свідок не може самотійно ініціювати перед судом залучення його до розгляду справи.

У статті 83 Цивільного процесуального кодексу встановлено, що докази (речові, письмові) мають бути подані до суду разом із поданням заяви по суті справи, у той час як строк подання заяви про виклик свідка прив'язується до стадійності процесу, а саме відповідно до статті 91 Кодексу заява про виклик свідка має бути подана до або під час підготовчого судового засідання, а якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, - до початку першого судового засідання у справі.

Це положення Кодексу критикується і вченими, і практиками, оскільки у даному випадку йдеться виключно про позовне провадження, але ж свідки можуть залучатись і в інших провадженнях, зокрема в окремому та наказному, а Кодекс не врегульовує порядку залучення до участі свідка у цих провадженнях.

Відповідно до статті 69 Цивільного процесуального кодексу свідок має право брати участь в судовому

засіданні в режимі відеоконференції, при цьому враховується думка учасників справи. Проте свідок має право брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції незалежно від заперечень учасників справи, якщо свідок не може з'явитися до суду через хворобу, похилий вік, інвалідність або з інших поважних причин.

Положення цієї статті критикується вченими, зокрема Грабовською О.О., оскільки під час участі свідка у режимі відеоконференції невідомо, хто і як впливає на нього по той бік екрану, а допит свідка у залі судового засідання дозволяє уникати стороннього впливу на нього. Тому важливо врегулювати та конкретизувати порядок участі свідка в режимі конференції у ЦПК України.

Необхідність допиту свідка виникає під час розгляду справи по суті в рамках дослідження доказів на етапі судового засідання у рамках реалізації принципу безпосередності. Виняток становить судове доручення про допит свідка іншим суддею в іншому суді у порядку статті 87 ЦПК тоді в судовому засіданні оголошується протокол допиту такого свідка.

Таким чином, участь свідків у цивільному процесі є надзвичайно важливою, проте у чинному цивільному

процесуальному законодавстві України є деякі прогалини щодо порядку їх участі, які необхідно врегулювати та доповнити ЦПК України відповідними нормами.

Список літератури

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492.

2. Доказування у цивільному процесі України: проблеми теорії і практики / О. О. Грабовська – Київ.: Юрінком інтер, 2017. – 504 с.

3. Новікова Н. А. Поняття та ознаки свідка в цивільному процесі / Н. А. Новікова // Право і суспільство. – 2016. – No 6. – С. 41-48.

SCIENTIFIC PUBLICATION

**TOPICAL ISSUES OF ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING,
MANAGEMENT AND LAW: THEORY AND PRACTICE**

**MATERIALS OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**April 25, 2024
Tampere, Finland**

English, Ukrainian and other

Editor-in-Chief: Mattila J.

Technical editor: Laakso T.

Artistic editor: Niemi N.

Corrector: Tikkanen A.

Typesetting and Editorial: Heino V.

Graphic Designer: Toivonen A.

Passed for printing 25.04.2024. Format 60x90/16

Offset paper. Printing – risography. Conventionally printed sheets 4,1

Typeface Times New Roman.

Circulation 100 copies. Зам. № 131/1/798

Yliopistonkatu 58, 33100 Tampere, Finland

All rights reserved.

The authors are responsible for the content of the materials.

The editorial board may not share the opinions of the authors.

Official website: <http://www.economics.in.ua>

